

Aproximació a la Formació Professional del sistema educatiu. Elements per a la reflexió

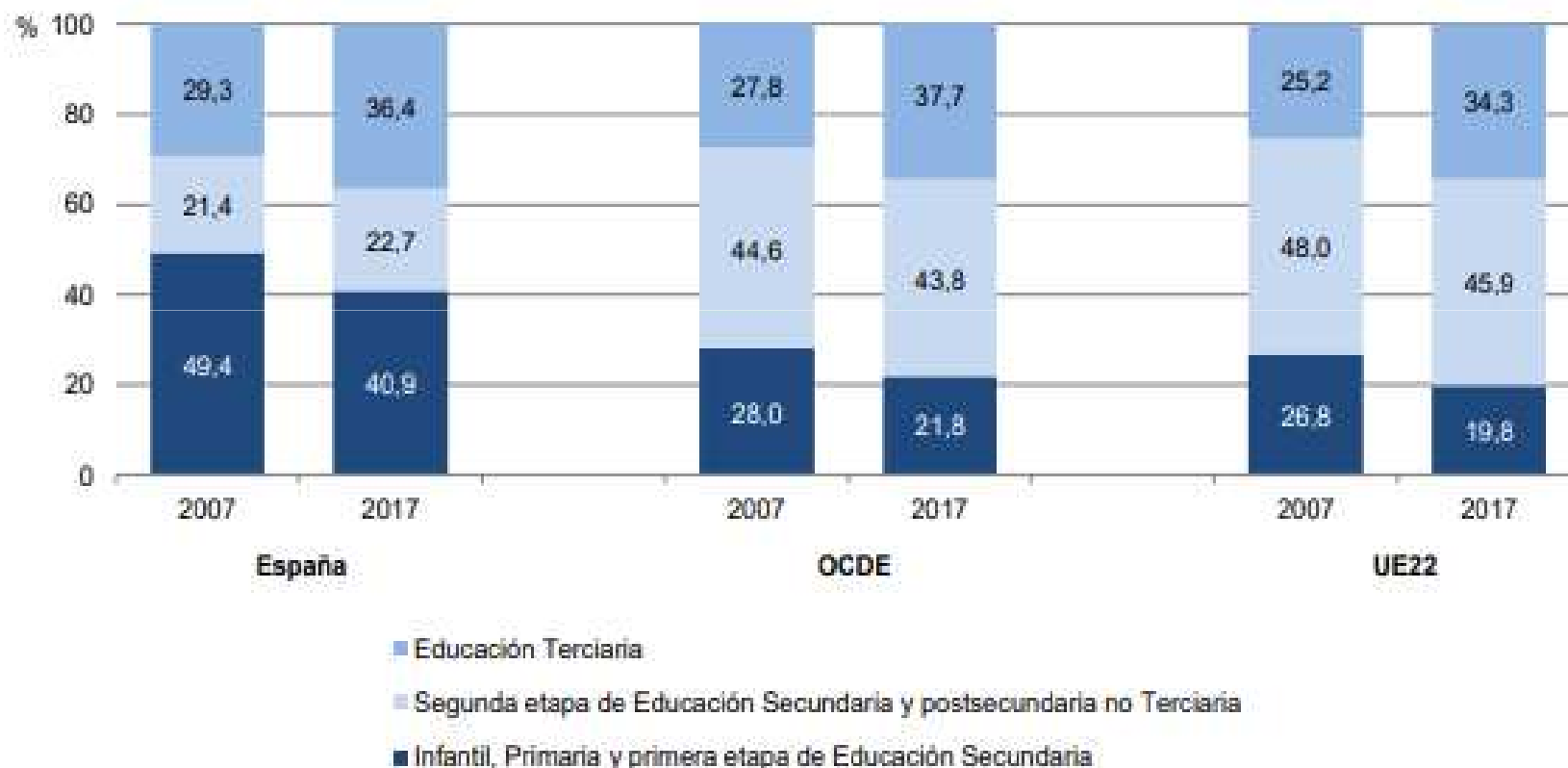
Seminari *Una concepció global de l'Educació
superior professional/universitària*

Montse Blanes
Directora Institut Bonanova d'FP Sanitària
Novembre 2018

Evolució nivell formació població adulta

Gráfico 1.1 (extracto de la Tabla A1.1 y Education at a Glance [database]):
Evolución del nivel de formación de la población adulta (25–64 años) (2007-2017)

Representació gràfica nivells instructius població

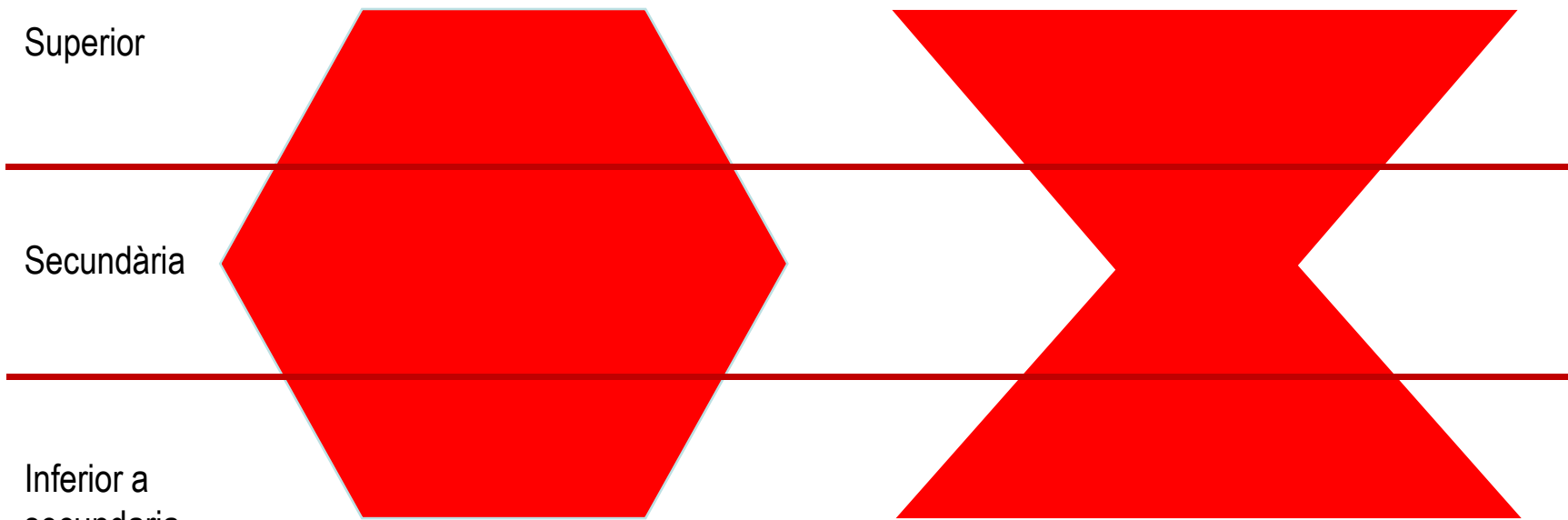
**Estructura
UE/OCDE**

**Estructura
Espanya**

Superior

Secundària

Inferior a
secundària

Les perspectives

Entre hoy y 2030, los nuevos puestos de trabajo que se creen en España requerirán un 65% de profesionales con cualificaciones medias — [Formación Profesional](#)— y un 35% con altas —FP de grado superior y graduados universitarios—, según la proyección sobre el futuro del empleo *Skills Forecast*, elaborado por las agencias [Cedefop](#) y [Eurofound](#), de la [Unión Europea](#). Esa previsión sobre el futuro del mercado laboral que, crecerá sobre todo en el sector servicios, supone todo un reto: España tiene una de las peores tasas de escolarización en FP de todos los países de la [ODCE](#): el 12% de los alumnos están matriculados frente al 26% y los empresarios alertan de que hacen falta decenas de miles para hacer frente al desafío.

Els estudis de Formació professional

- La formació professional capacita per a l'exercici **qualificat** de diverses professions i proporciona la formació necessària per adquirir la **competència professional i el coneixement** propis de cada sector.
- La formació professional s'organitza per **famílies professionals** que ordenen els ensenyaments en cicles de **grau mitjà** o de **grau superior**; amb la superació dels primers s'obté el títol de tècnic i amb la superació dels segons el de tècnic superior.

<http://queestudiar.gencat.cat/ca/estudis/fp/index.html>

L'FP a Catalunya en xifres

Ensenyaments	Sector públic i privat			Sector públic			Sector privat		
	TOTAL	Dones	Homes	TOTAL	Dones	Homes	TOTAL	Dones	Homes
Educació secundària obligatòria	321.643	155.590	166.053	206.857	99.563	107.294	114.786	56.027	58.759
1r	82.337	39.580	42.757	53.299	25.547	27.752	29.038	14.033	15.005
2n	82.559	39.775	42.784	53.402	25.388	28.014	29.157	14.387	14.770
3r	81.278	39.268	42.010	52.289	25.276	27.013	28.989	13.992	14.997
4t	75.469	36.967	38.502	47.867	23.352	24.515	27.602	13.615	13.987
Cicles de formació professional de grau mitjà	59.475	23.984	35.491	45.050	18.582	26.468	14.425	5.402	9.023
1r	35.936	15.379	20.557	27.119	11.763	15.356	8.817	3.616	5.201
2n	23.539	8.605	14.934	17.931	6.819	11.112	5.608	1.786	3.822
Cicles de formació professional de grau superior	58.858	26.754	32.104	40.142	18.402	21.740	18.716	8.352	10.364
1r	29.255	13.261	15.994	20.052	9.128	10.924	9.203	4.133	5.070
2n	29.603	13.493	16.110	20.090	9.274	10.816	9.513	4.219	5.294
Batxillerat	90.703	50.229	40.474	61.922	34.979	26.943	28.781	15.250	13.531
1r	48.291	26.519	21.772	33.291	18.638	14.653	15.000	7.881	7.119
2n	42.412	23.710	18.702	28.631	16.341	12.290	13.781	7.369	6.412
Cicles d'arts plàstiques i disseny de grau mitjà	1.383	711	672	1.224	654	570	159	57	102
1r	767	393	374	680	365	315	87	28	59
2n	616	318	298	544	289	255	72	29	43
Cicles d'arts plàstiques i disseny de grau superior	3.350	2.083	1.267	3.165	1.994	1.171	185	89	96
1r	1.623	979	644	1.532	939	593	91	40	51
2n	1.727	1.104	623	1.633	1.055	578	94	49	45

Data de creació: 22/10/2018

Font: Departament d'Ensenyament. Servei d'Indicadors i Estadística. Estadística de l'ensenyament. Estadística d'inici de curs. Curs 2018-2019

Famílies professionals i cicles

- Activitats físiques i esportives
- Administració i gestió
- Agrària
- Arts gràfiques
- Comerç i màrqueting
- Edificació i obra civil
- Electricitat i electrònica
- Energia i aigua
- Fabricació mecànica
- Fusta, moble i suro
- Hoteleria i turisme
- Imatge i so
- Imatge personal
- Indústries alimentàries
- Indústries extractives
- Informàtica i comunicacions
- Instal·lació i manteniment
- Maritimopesquera
- Química
- Sanitat
- Seguretat i medi ambient
- Serveis socioculturals i a la comunitat
- Tèxtil, confecció i pell
- Transport i manteniment de vehicles

El paper estratègic de l'FP

Dimensió escolar

- AEP. Espanya 18%, mitjana europea 14%, objectius europeus 2020, 10%
- Una FP innovadora i adaptada tant a les necessitats de l'alumnat com del mercat laboral podria ser clau en la reducció d'aquest indicador

Dimensió laboral

- L'FP pot ser la palanca del mercat laboral per aconseguir la millor formació pels seus treballadors i la major adequació a les necessitats productives, evitant la falta de perfils específics

Reptes de present i futur

- Fer de l'FP una primera opció pels i les joves
- Més i millor Informació i orientació
- Millorar índex d'èxit, especialment en GM
- Adaptació a canvis i a l'evolució
- Fomentar la formació al llarg de la vida
- Biaix de gènere
- Alternança formació-treball
- Promoure la innovació i la recerca
- Flexibilització
- Coordinació real i efectiva amb d'altres etapes i estudis

Mesures flexibilitzadores

- Les mesures flexibilitzadores tenen com a finalitat facilitar la formació, millorar la qualificació professional i fer possible l'adaptació entre les situacions personals i les professionals
  - Servei d'assessorament
  - Servei de reconeixement acadèmic
  - Matrícula semipresencial
  - Modalitat a distància
  - Formació dual

Altres mesures, accions i regulacions

- Adaptacions curriculars
- Doble titulació
- Planificació territorial
- Professorat
- Creació de Xarxes
- Internacionalització

LLEI 10/2015, del 19 de juny, de formació i qualificació professionals

LLEI 10/2015, del 19 de juny, de formació i qualificació professionals. Objecte, finalitat i abast

---

- Establir i regular el Sistema i crear l'Agència Pública de Formació i Qualificació Professionals de Catalunya
- El Sistema és el marc integrat de la formació professional i de la informació, l'orientació i l'acreditació.
- **Finalitats del Sistema:**
  - Elevar el nivell de qualificació de la població.
  - Adequar l'oferta formativa a les necessitats del mercat de treball.
  - Implicar les empreses en la formació.
  - Reconèixer les competències professionals.
  - Una governança integrada
- **Abast:**
  - La informació i l'orientació professionals.
  - La formació professional del sistema educatiu i per a l'ocupació.
  - Les qualificacions professionals.
  - L'avaluació i acreditació de les competències professionals

La Formació Professional de grau superior

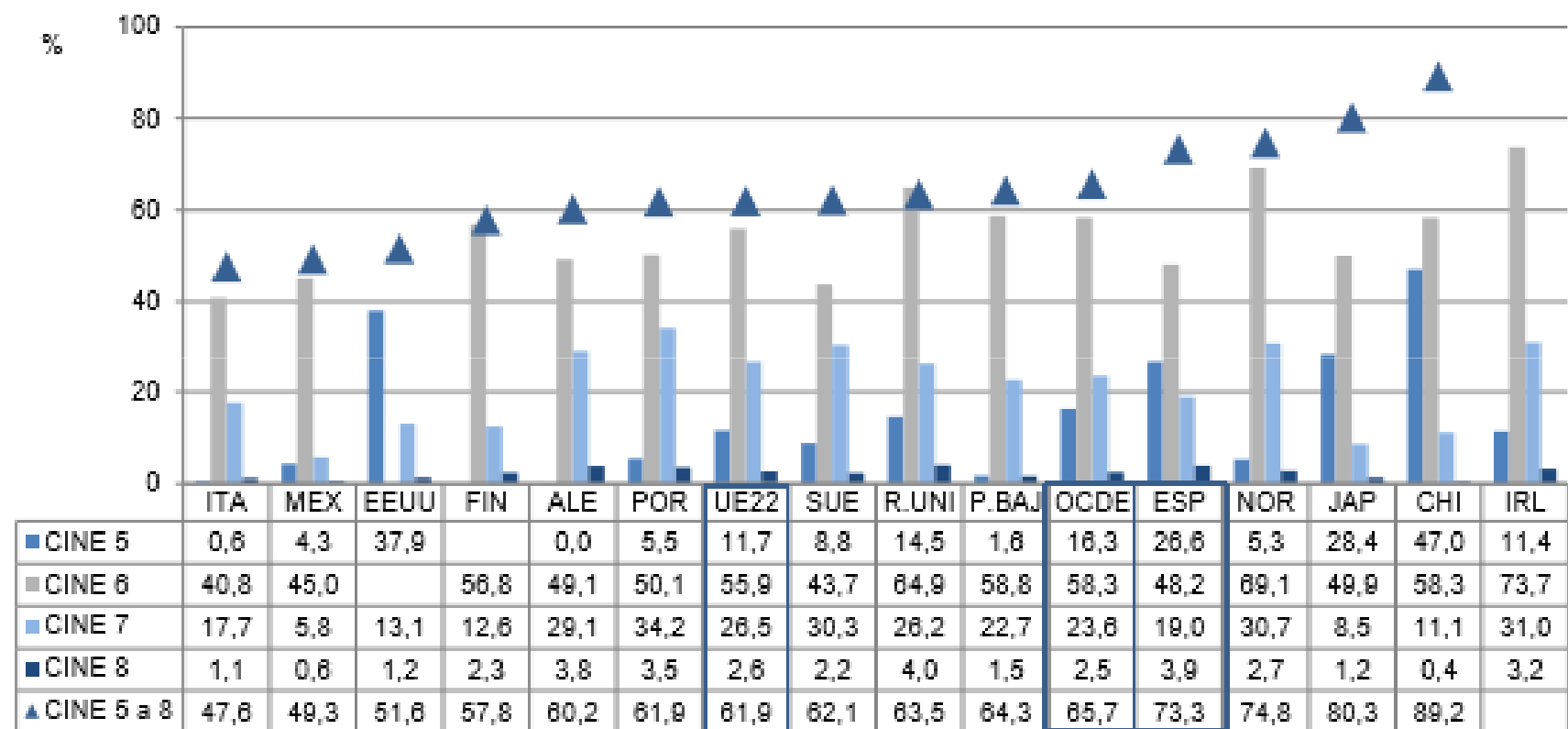
- Nivell 5 del Marc europeu de Qualificacions (EQF)
  - Coneixements amplis especialitzats, fàctics i teòrics en un camp de treball o estudi concret, sent conscient dels límits d'aquest coneixement.
- Descriptor CINE 2011 (Classificació Internacional Normalitzada de l'Educació/ISCED) Nivell 5
- Educació terciària no universitària de cicle curt
- * El 2016 a Espanya la tasa d'accés supera el 26%, xifra més elevada que el promig de la OCDE (16,3%) i de la UE22 (11,7%)

* Panorama de la Educación. Indicadores de la OCDE 2018. Informe español

Gráfico 1.14 (extracto de la Tabla B4.3):

Tasas de matriculaciones por primera vez en Educación Terciaria, por nivel de educación (2016)

Nota: Los países están ordenados en orden ascendente de la proporción de matriculaciones por primera vez en toda la educación terciaria.

Correspondències EQF i Descriptors EEES

NIVEL 5	Amplios conocimientos especializados, fàcticos y teóricos, en un campo de trabajo o estudio concreto, siendo consciente de los límites de esos conocimientos	Nivel 1 (Técnico Superior)
NIVEL 6	Conocimientos avanzados en un campo de trabajo o estudio que requiera una comprensión crítica de teorías y principios	Nivel 2 (Grado)
NIVEL 7	Conocimientos altamente especializados, algunos de ellos a la vanguardia en un campo de trabajo o estudio concreto, que sienten las bases de un pensamiento o investigación originales <ul style="list-style-type: none"> • conciencia crítica de cuestiones de conocimiento en un campo concreto y en el punto de articulación entre diversos campos	Nivel 3 (Máster)
NIVEL 8	Conocimientos en la frontera más avanzada de un campo de trabajo o estudio concreto y en el punto de articulación entre diversos campos	Nivel 4 (Doctor)

Aproximació a models europeus. Alemanya

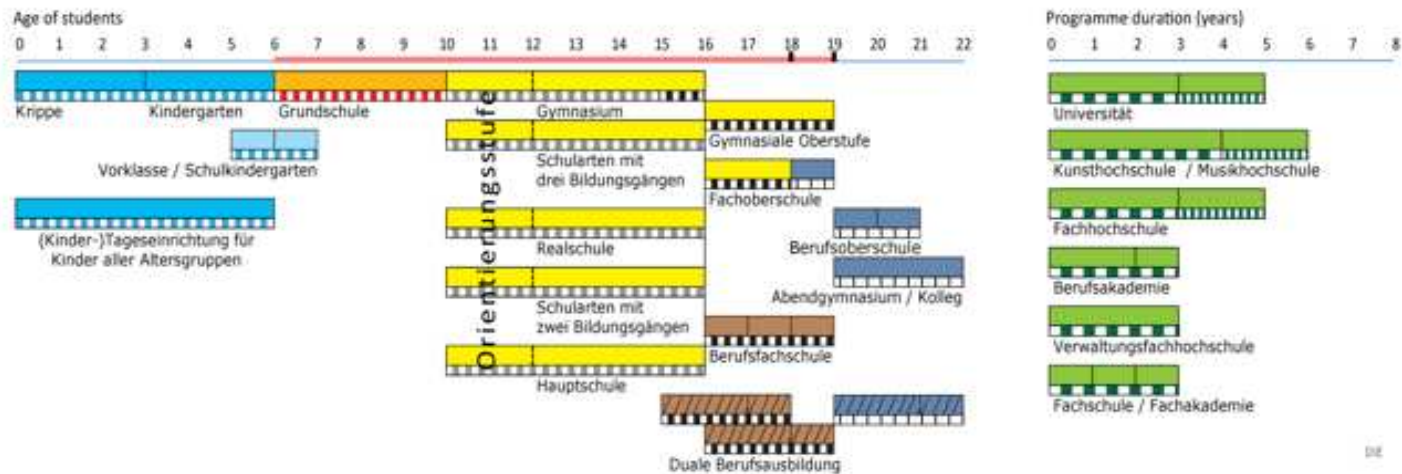
- Referència en FP
- L'FP dual base del sistema
- Les empreses i agents socials tenen paper clau en la confecció del currículum
- Certificacions nacionals compartides per tots els estats federals
- Més d'un 25% dels estudiants que arriben a la Universitat provenen de l'FP
- Hiperespecialitzada
- Procés de canvi, FP 4.0 per respondre als reptes de la digitalització

Espanya

Alemania

Aproximació a models europeus. Dinamarca

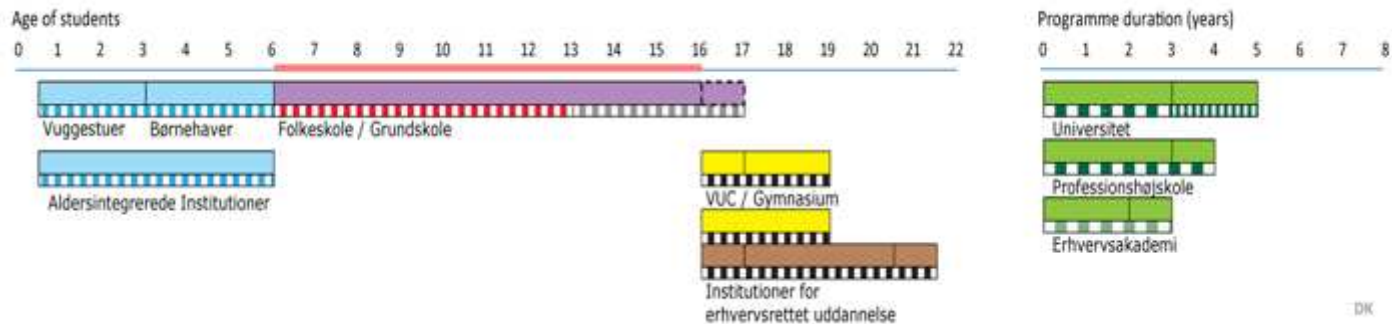
- Foment de l'aprenentatge al llarg de la vida
- Sistema d'FP flexible i adaptable
- Prioritari pel govern
  - Augment requisits docents
  - FP com a eina de qualificació i requalificació de persones aturades. Vincle amb els subsidis -30a
- FP superior organitzada per mòduls (obligatoris i optatius) i amb plans d'estudis individualitzats
- Imatge positiva augmentant
- Grans centres d'FP especialitzats
- Innovació educativa
- Agents socials responsables principals del desenvolupament curricular

Espanya

Dinamarca

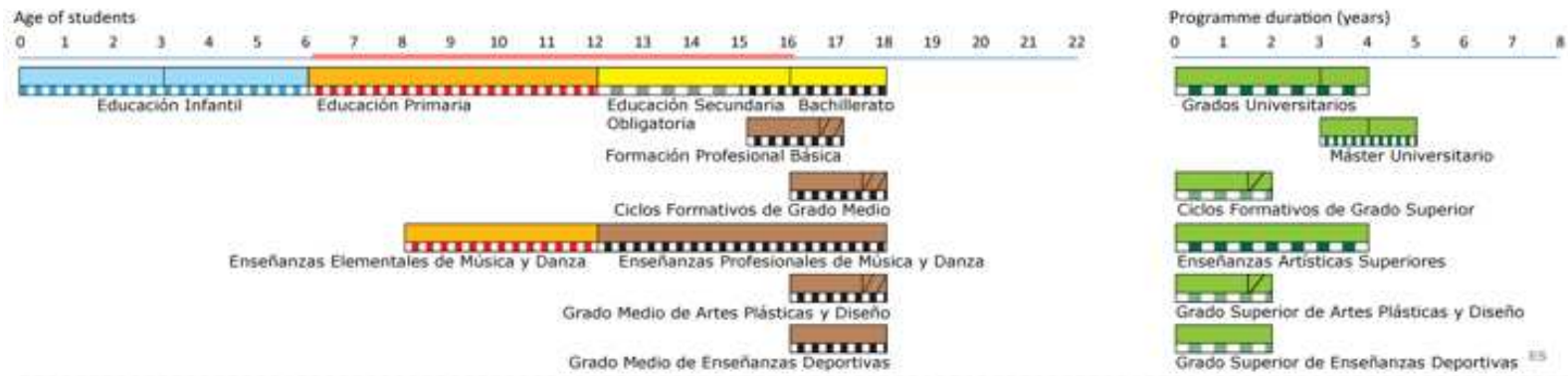
Aproximació a models europeus. Països Baixos

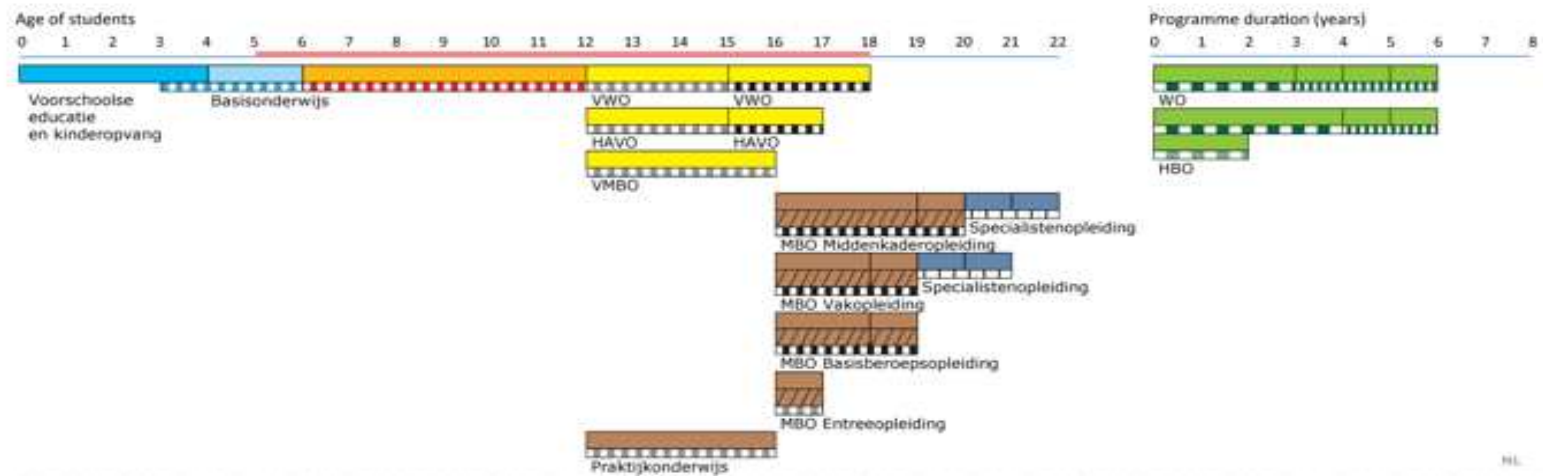
- FP prioritària en l'agenda política
- 40 Macrocentres en Campus prestigiat i ben comunicats
- Centres d'investigació especialitzats desenvolupen els currículums
- FP dual o FP en el centre
- 5 nivells de qualificació en FP
- FP com a eina de qualificació i requalificació de persones aturades. Vincle amb els subsidis

Espanya

Països Baixos

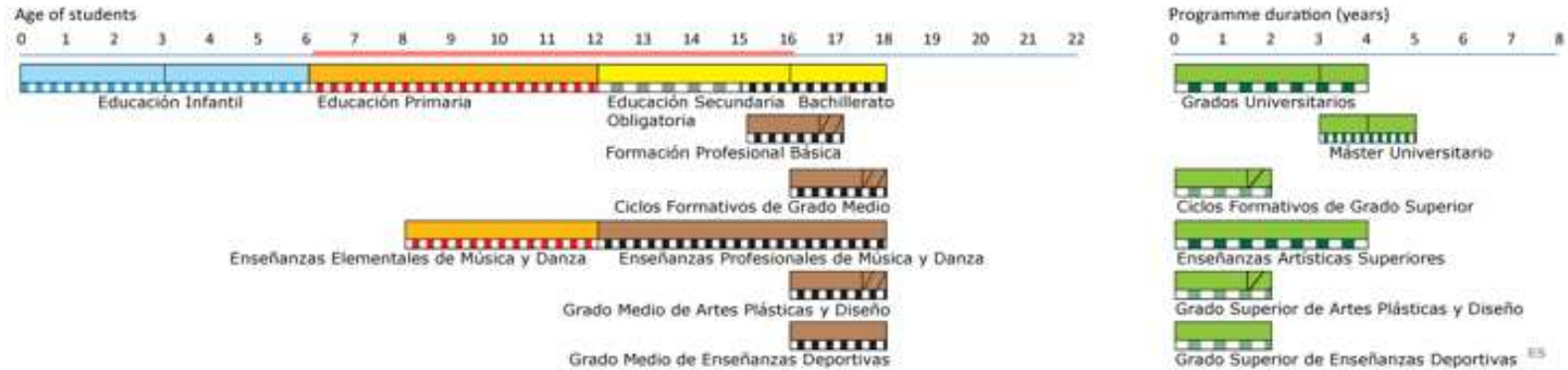
Aproximació a models europeus. Suïssa

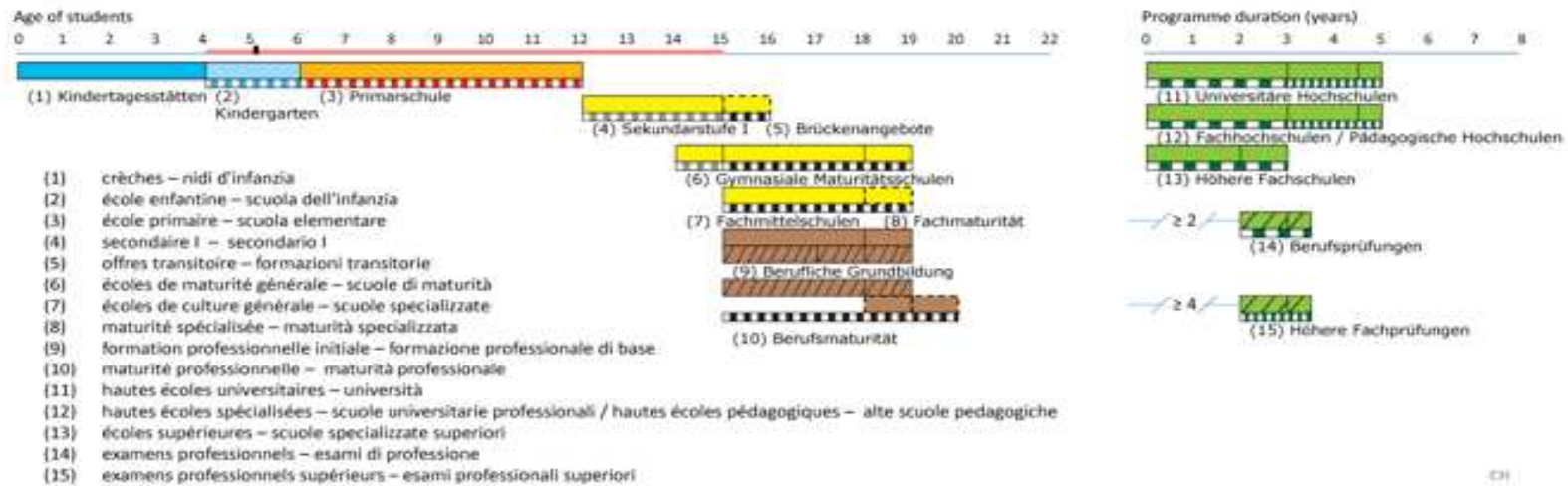
- Molta informació i orientació als nens i nens i a joves sobre l'FP
- FP i mercat laboral molt proper als i les joves
- FP dual molt extesa, tant a petites com a grans empreses
- Els Cantons són els responsables dels centres d'FP, de la seva planificació i currículum
- R+D en FP a través d'Instituts de recerca estatals.
- Molt de contacte dels centres amb el sistema productiu i les seves demandes.

Espanya

Suissa

On s'imparteix la Formació professional superior?

- ✓ Centres de Formació secundària
- ✓ Centres de formació professional
- ✓ Centres de Formació professional especialitzats
- ✓ Instituts politècnics
- ✓ Escoles tècniques
- ✓ Universitats tècniques
- ✓ Universitats politècniques

MOLTES GRÀCIES

